

42

שמקלקלת עלמה בשנאחה לזרתה שלא תאכל חכרתה בתרומה ולהפסידה מאכילת תרומה דא"כ לר' עקיבא דס"ל שם במשנה אין זו דרך מוילאח מידי עבירה עד שתהא אסורה לינשא ואסורה מלאכול בתרומה ע"ש, וא"כ גם היא לא תנשא דנימא דלומדת כן כדי שלא תאכל חכרתה בתרומה אע"כ דלא הייטין אלא לקלקול זרתה בקלקול בעלה אבל בקלקול בתרומה משום זר לא תקלקל עלמה :

ועוד דהא לפמ"ש חוס' לומר דלא תאכל בתרומה דלורייא משום דהדא עבדה איסורא, וא"כ היאך תנשא היא עלמה נימא דלמדתה כן כדי לקלקל זרתה מתרומה דלורייא, ע"כ לא אמרין הכי שמחכונות לקלקול זרתה אלא כדי שתנשא ולקלקל על בעלה, וא"כ הדרא קושין לדוכתיה היאך תאכל בתרומה דלורייא כיון דהשתא דלא תנשא לזרתה ויודעת שלא יעשה דברים רשעים ולומדת חמת וסיוח תאכל לזרתה תרומה דלורייא, ואפשר משום חזקה דייקא ומנסבא לא אסרי לזרתה לאכול בתרומה כיון דאינו מוכח בבירור, דאע"ג דמתירין לינשא ע"י חזקה זו אבל אינו ברור בודאי דהא אין האמין יורדין לנהלה על פי', ומש"ה לא אסרינן לה לזרס לאכילת תרומה מחמת חזקה דייקא ומנסבא, דהיא גופה אינו אלא להקל משום ענוה ודוק, ובתוס' שם שכתבו ועל זרתה אין להאמינה ואוקמה אחזקה א"א, מידי דהוי אשני שבילין, מייסו איכא הכא דעביד איסורא ממ"ז ובכס"ג לא ילפינן מסוכס כדמובח ריש גדה עכ"ל ודברים סתומין בלי ביאור, דהא גבי שני שבילין נמי איכא חד דעביד איסורא, דהא אחד סלק בודאי בשביל עמא ואפ"ה שניהם טהורין וכל חד וחד מותר לאכול בעבורת וגם מאי עיין סוכס לכאן :

ונראה ביאור דברים גדה דה"ה וסלל וז"ל, ודקא ספק נגע ספק לא נגע הוי ודאי עמא, אבל עמא שנגע בלחוד מן הסביות ואינו יודע באיזו מקן נגע הוי שניהם עמאים מספק ואין עמאין שניהם בודאי דלא גמרי מסוכס אלא דבר שיכול להיות וסכא האחד טהור בודאי, וכן משמע צ"ה מורים דקמני אמר להם ראיתי אחד מכס

שיעמא ואינו יודע איזו מכס מביאים קרבן עומא וקרבן עהרה, ולא מייסו כל אחד קרבן עומא משום דלא גמרינן מסוכס אלא דער שיכול להיות, והא דפריך הסם אמאי מייסו קרבן עומא לייסו קרבן עהרה תרומתו דה"ל שלשה וכו' רבות רבים וספק טהור אע"ג דאינו יכול להיות שיהיו שניהם טהורים דהאחד ודאי עמא, וכן גבי שני שבילים פ"ק דפסחים מטעמין שניהם בבאו לשחול בזה אחר זה אע"ג שבדאי נעמא האחד, הסם לאו מסוכס גמרינן אלא דמוקמין כל אחד בחזקה עהרה עכ"ל, וס"ל ר"ז חוס' לומר דלזרתה מותרת אפי' בתרומה דלורייא ויהא תנשא מידי דהוי אשני שבילין דכל חד וחד טהור אע"ג דסתרי אהדי דהי אפשר להיות שניהם טהורים, וחזרו וכתבו מייסו איכא הכא דעביד איסורא ממ"ז, ובכס"ג לא ילפינן מסוכס, וביאור דברים דכל איכא דהוי מורין סורא ודאית חי אפשר להורות סורא ודאית בדבר דסתרי אהדי, ומה"ע בשני מורים חי אפשר להורות סורא ודאית שיהיו שניהם עמאין מכללא דספק עומא דה"י ודאי עמא כיון דחי אפשר להיות שיהיו שניהם עומא ודאית, אבל בשני שבילין הא דעורין שניהם לאו סורא ודאית מיקרי, אלא דאין לא מעמאין אוחו מספיקא כיון דלכל א' חזקה עהרה וכל איכא דאיכא חזקה עהרה אין אהא יכול לעמא עד שגזע בולא מחזקתו :

וזה נמי כוונת חוס' ריש גדה גבי שני שבילין מטעמין שניהם, אע"ג שבדאי נעמא, הסם לאו מסוכס גמרינן אלא דמוקמין כל אחד בחזקה עהרה, ואע"ג דחזקה דילפינן בש"ס הוא מדכתיב ואלא הכסן מן הבית דלמא אדנפיק ואחא בלר ליה שיעורא ע"ש פ"ק דחולין דף ו', וא"כ בחזקה נמי נימא דוקא איכא שיכול להיות כן, ולא כן בשני שבילין דהי אפשר שיהיו טהורין שניהם, אלא דחזקה אינו סורא ודאית אלא דאין הוא דלא מפקי מחזקתו, ולכל אחד וא' אין אלו יכולין להוילא מחזקתו, ועיין חזקה עיין בפ' המעניות להרמב"ם ס"פ בחרה דגזר ח"ל, שחזקה עמא עמא שרגלים לדבר, וכמעט בזה מה שאמר שחזקה העמא עמא ופי' רגלים לדבר

בפרק

בע"א שהוא לב"ד, וכו' מפי עד ו שאמר בשם אמר לב"ד